

Lausunto

29.06.2026

Asia: VN/1230/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS tackar för begäran om utlåtande och utlåter följande:

Den mest centrala frågan kan inte anses vara huruvida Finlands attraktionskraft för vuxna studerande minskar, utan snarare huruvida propositionen riskerar att skapa precis en sådan situation som man genom propositionen försöker undvika, det vill säga att minderåriga kommer till Finland utan vårdnadshavare. För att undvika detta föreslår FSS att propositionen justeras så att vårdnadshavare till minderåriga studerande undantas från väntetiden.

Det är däremot rimligt att propositionen strävar efter att minska på orealistiska antaganden om att en studerande eller dennes make/maka utan problem kan försörja en hel familj genom arbete. Arbets- och näringsministeriets utredning om sårbarheter i lagstiftningen som gäller uppehållstillstånd för arbete eller för studier från år 2025 konstaterar att ungefär hälften av de med uppehållstillstånd för studerande hade löneinkomster under år 2024, att den genomsnittliga månadsinkomsten låg kring 1020 euro och att enbart cirka 40 procent av deras familjemedlemmar hade löneinkomster. Samtidigt uppgav 62 procent av de studerande som kommit med familj att makens/makans plan var att arbeta i Finland. Således var förväntningarna betydligt högre än de verkliga möjligheterna. En stramare och mer realistisk försörjningsprövning är därmed befogad, men det får inte leda till att minderåriga separeras från sina vårdnadshavare.

Ulkomaalaislain ja tutkija- ja opiskelijalain soveltamista koskeva ehdotus

Arbets- och näringsministeriets utredning om sårbarheter i lagstiftningen som gäller uppehållstillstånd för arbete eller för studier från år 2025 konstaterar att allt fler minderåriga har rekryterats till gymnasier via mellanhänder. Arrangemangen kring boende, tillsyn och vardagsansvar har för dessa studerande ofta varit osäkra. Därför finns det starka skäl till att utlänningslagens bestämmelser får en större betydelse i prövningen av tillstånd för andra stadiet. Samtidigt får prövningen inte bli för generaliserande, utan måste bygga på individuell bedömning.

Kielitaitoedellytystä koskeva ehdotus

Ett krav på tillräckliga språkkunskaper är i princip motiverat även på andra stadiet. Otillräckliga språkkunskaper kan leda till avbrott i studierna, svårigheter i vardagen samt ökad risk för att bli utnyttjad. Det är viktigt att läroanstalten, precis som propositionen utgår ifrån, i första hand bedömer om den sökande behärskar undervisningsspråket tillräckligt väl. Detta eftersom innehållet i utbildningarna på andra stadiet skiljer sig betydligt från varandra, vilket även innebär att de språkkunskaper som krävs för att kunna genomföra en utbildning är mycket varierande. Faktisk språkförmåga ska vara centralt, inte symboliska språkrav.

Toimeentuloedellytystä koskevaa asetuksenantovaltuutussäännöstä ja sen perusteella säädettävää valtioneuvoston asetusta koskeva ehdotus

Förslaget att reglera försörjningsnivån, med angivet belopp på 800 euro per månad utöver terminsavgifter är motiverat. Arbets- och näringsministeriets utredning om sårbarheter i lagstiftningen som gäller uppehållstillstånd för arbete eller för studier från år 2025 konstaterar att endast cirka 21-24 procent av de studerande som anlänt från utlandet faktiskt hade hittat arbete, trots att majoriteten hade förväntat sig det. Samtidigt har Finlands sysselsättning försvagats betydligt under de senaste åren. Detta gäller även utländska medborgare, vars sysselsättning har minskat kontinuerligt sedan år 2022.

Därmed kan systemet inte bygga på antagandet att arbete snabbt finns tillgängligt för de studerande eller deras familjemedlemmar, och bevis på tillräcklig försörjning är således motiverat.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Ansvarsfull rekrytering och barnets bästa bör betonas starkare. Minderåriga har i ökande takt rekryterats till gymnasier via förmedlare, och det är ifrågasättbart huruvida det är etiskt hållbart att fylla elevplatser och således upprätta utbildningsutbudet genom att ta in minderåriga från tredjeländer som bor långt ifrån sina vårdnadshavare.

von Kraemer Melina
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf

Blomfelt Simon
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf